

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 8 maja 2013 roku D. P. wniósł o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa- Centralnego Zarządu Służby Więziennej w W. kwoty 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych powoda. Wniósł ponadto o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód podał, że dochodzi swego roszczenia od dwóch jednostek organizacyjnych mianowicie AŚ W. – M. i Zakładu Karnego we W., nad którymi nadzór sprawuje właściwy Centralny Zarząd Służby Więziennej w W. jako organ jednostki nadrzędnej. Uzasadniając swoje żądanie powód wskazał sprecyzował, że jego „godność osobista” i „dobre imię”, które są dobrami osobistymi każdego człowieka, a zostały naruszone przez władze więziennictwa w trzech następujących sytuacjach:

- w pierwszym przypadku do takiego naruszenia doszło w sytuacji sporządzenia przez administrację Aresztu Śledczego W. – M. opinii penitencjarnej dla potrzeb sprawy powoda w przedmiocie warunkowego zwolnienia z odbycia reszty kary pozbawienia wolności, gdzie zamieszczono nieprawdziwe stwierdzenie, że do odbycia kary pozbawienia wolności powód nie stawiał się, tylko został doprowadzony przez Policję. W ocenie powoda to stwierdzenie miało wpływ na treść orzeczenia o jego warunkowym zwolnieniu – stanowiło ono bowiem przesłankę negatywną w tej kwestii. W rzeczywistości powód nie został doprowadzony do odbycia kary przez Policję, gdyż wówczas nie miał wystawionego żadnego nakazu do stawienia się w zakładzie karnym w celu odbycia jakiegokolwiek kary pozbawienia wolności. Powód faktycznie został doprowadzony przez Policję do zakładu karnego w P. ale miało to związek jedynie z tym, że został zatrzymany jako tymczasowo aresztowany do innej sprawy. W ocenie powoda, między tymi sytuacjami zachodzi zasadnicza różnica, która nie pozwala uznać, że nie stawiał się do odbycia kary pozbawienia wolności i nie respektuje orzeczeń sądów.

- w drugim przypadku naruszenia „godności” powoda i jego „dobrego imienia” doszło w sytuacji sporządzania przez administrację Aresztu Śledczego W. – M. okresowej oceny postępów powoda w resocjalizacji – w której w jego ocenie również zawarto nieprawdziwe stwierdzenie, które miało znaczenie prawne. Powód powołał się przy tym na pismo z dnia 28.01.2013 r. otrzymane od Centralnego Zarządu Służby Więziennej w W., stanowiące odpowiedź na skargę powoda, w którym wskazano, iż „w treści sporządzonego projektu oceny okresowej sformułowania dotyczące jego osoby cyt. Zdarzają mu się sytuacje, w których zachowuje się napastliwie (...)” – bez wskazania na konkretne zachowanie świadczące o takiej postawie było nieuzasadnione. Dla powoda to stwierdzenie jest krzywdzące, gdyż w ocenie powoda przedstawiało go jako człowieka z „zaczeplonego i agresywnego” jakim w rzeczywistości nie jest.

- w ostatnim przypadku do naruszenia „godności osobistej” i „dobrego imienia” powoda doszło w sytuacji zawarcia w opinii penitencjarnej sporządzonej przez administrację Zakładu Karnego we W. nieprawdziwego stwierdzenia, iż powód „usiłował popełnić samobójstwo” przez akt samopowieszenia się. Opinia ta dla powoda miała także znaczenie, gdyż była podstawą do odmowy udzielenia przez Dyrektora Zakładu Karnego we W. zezwolenia w trybie art. 141a k.k.w. Powód podniósł, iż zdarzenie takie nie miało miejsca. Powód podniósł również, że stwierdzenie to w sposób rażący narusza jego „godność osobistą” i „dobre imię”, gdyż przedstawia go w świetle osoby nie zrównoważonej i psychicznie chorej, co jest całkowitą nieprawdą. W przekonaniu powoda krzywda moralna wynikająca z przedstawianych naruszeń przez organy władzy publicznej wymaga przyznania powodowi słusznego zadośćuczynienia, które to zdaniem powoda rekompensuje nieuczciwe zachowanie wobec powoda urzędników pozostawiających powoda w poczuciu sprawiedliwości i proporcjonalności do stopnia doznanej krzywdy.

Jako podstawę prawną swojego roszczenia wskazał art. 23 kc określający katalog dóbr osobistych oraz art. 448 kc odnośnie podstaw zasądzenia zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego w postaci „godności osobistej” i „dobrego imienia”.

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa- Centralny Zarząd Służby Więziennej w W. wniósł o zwolnienie od udziału w sprawie oraz wezwanie do udziału w sprawie w charakterze właściwego statio fisci Skarbu Państwa – Aresztu Śledczego W. – M. i Zakładu Karnego we W.. W razie nie uwzględnienia wniosku, wnosił o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu.

W uzasadnieniu, z ostrożności procesowej podniósł zarzut przedawnienia roszczeń powoda co do jego roszczeń powstałych przed dniem 18 października 2009 roku. Ponadto wskazywał na brak naruszenia jakichkolwiek dóbr osobistych powoda przez funkcjonariuszy służby więziennej i brak bezprawności działań funkcjonariuszy.

(odpowiedź na pozew – k. 57 – 60)

W piśmie procesowym z dnia 4 lutego 2014 roku (data prezentaty) powód sprecyzował żądanie pozwu wskazując, iż żąda zasądzenia od Skarbu Państwa reprezentowanego przez (...) łącznej kwoty 10.000 zł za naruszenie jego dóbr osobistych w postaci godności i dobrego imienia podczas pobytu w Zakładzie Karnym we W. oraz dwukrotnie w Areszcie Śledczym W. – M., przy czym na kwotę 10.000 zł składa się wartość roszczeń:

- 1) 6.000 zł za naruszenie ze strony Aresztu Śledczego W. – M.;
- 2) 4.000 zł za naruszenie ze strony Zakładu Karnego we W..

Powód wskazał, iż w opinii penitencjarnej o powodzie wydanej przez Areszt Śledczy W. – M. na potrzeby postępowania o warunkowe przedterminowe zwolnienie zawarto nieprawdziwe stwierdzenie, iż D. P. nie stawiał się do odbycia kary pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w P. lecz został doprowadzony przez Policję – podczas gdy został doprowadzony przez Policję, ale jako osoba tymczasowo aresztowana do innej sprawy, które to stwierdzenie miało wpływ na treść orzeczenia w przedmiocie warunkowego przedterminowego zwolnienia. Ponadto, w ocenie okresowej z postępów resocjalizacji wydanej przez Areszt Śledczy W.-M. wskazano nieuzasadnione bo niepoparte faktami stwierdzenie, iż D. P. zdarzają się sytuacje, w których zachowuje się napastliwie.

(pismo procesowe powoda – k. 71 – 73)

Na rozprawie w dniu 27 lutego 2014 roku Sąd postanowił ustalić jako właściwe statio fisci do reprezentowania Skarbu Państwa na podstawie art. 67 § 2 k.p.c. – Dyrektora Aresztu Śledczego W. – M. i Dyrektora Zakładu Karnego we W. (pkt 1) oraz zwolnić od udziału w sprawie Skarb Państwa- Centralny Zarząd Służby Więziennej w W. (pkt 2).

(protokół rozprawy z dnia 27.02. (...). – k. 86 -87)

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa - Dyrektor Zakładu Karnego we W. podniósł zarzut niewłaściwości tut. Sądu i wniósł na podstawie art. 29 k.p.c. o przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu we Włocławku. (odpowiedź na pozew – k. 97 -100)

Postanowieniem z dnia 9 maja 2014 roku tut. Sąd w zakresie żądania powoda zasądzenia od pozwanego na jego rzecz kwoty 4.000 złotych (cztery tysiące) stwierdził swoją niewłaściwość i przekazać sprawę wobec pozwanego Skarbu Państwa – Dyrektora Zakładu Karnego we W. do rozpoznania Sądowi Rejonowemu we Włocławku jako właściwemu miejscowo i rzeczowo.

(postanowienie – k. 118 – 119)

Do zamknięcia rozprawy strony podtrzymywały stanowiska w sprawie. Powód popierał powództwo a pozwany wnosił o jego oddalenie . Na rozprawie w dniu 18 stycznia 2016 roku pełnomocnik pozwanego wskazał, iż nie podziela stanowiska strony powodowej odnośnie celowości działania służby więziennej w zakresie pomyłki w opinii penitencjarnej.

(protokół rozprawy z dnia 18.01.2016 r. – k. 320 - 321)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

D. P. jest osobą wielokrotnie karaną, w tym na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania na okresy próby, a których wykonanie było następnie zarządzane przez Sąd Rejonowy w Żyrardowie .

Po raz pierwszy kara bezwzględnego pozbawienia wolności została powodowi wprowadzona do wykonania w dniu 30 października 2006 roku . Koniec kar za dotychczas popełnione przez powoda przestępstwa przypada na dzień 10 października 2017 roku. We wcześniejszym okresie powód przebywał w warunkach izolacji więziennej jako osoba tymczasowo aresztowana. W dniu 1 sierpnia 2006 roku został zwolniony z Zakładu Karnego w Ł. z powodu uchylenia tymczasowego aresztowania.

(dowód :opinia o skazanym – wykaz wykonywanych kar i środków przymusu k. 104, 246-249, wyrok łączny w sprawie o sygn. akt II K 514/09 – k.242 – 245)

W dniu 21 sierpnia 2006 roku powód został doprowadzony przez Policję do Zakładu Karnego w P. jako osoba tymczasowo aresztowana .

(dowód : bezsporne, zeznania powoda k. 255 , okoliczność przyznana przez pozwanego k. 321)

W dniu 29 sierpnia 2011 roku D. P. został osadzony w Areszcie Śledczym W. M.. W dniu 14 października 2011 roku powód został przewieziony do Zakładu Karnego we W., skąd w dniu 21 października 2011 roku został ponownie przetransportowany do Aresztu Śledczego W. – M. w W. i skierowany do dotychczasowej celi.

(bezsporne: zeznania w charakterze strony powoda D. P. – k. 254 – 255 oraz zapisane na nośniku CD czas 00:09:12 – 00:25:45; teczka osobowo poznawcza akta osobowe część B)

W związku z wnioskiem D. P. o udzielenie warunkowego przedterminowego zwolnienia, na potrzeby sprawy o sygn. akt XI Kow 747/12/wz wystawiono przez Areszt Śledczy W. M. opinię penitencjarną, w której wskazano, iż „opiniowany P. D. s. A. w warunkach izolacji penitencjarnej przebywa od 21 sierpnia 2006 r., kiedy to został doprowadzony do odbycia kary do Zakładu Karnego w P..(...) Nie był uprzednio karany. (...)” W opinii wskazano, że skazany zachowuje się przeciętnie, był wielokrotnie karany za właściwe zachowanie i postępy w nauce ale również karany za niewłaściwe zachowanie wobec wychowawcy, pomówienie funkcjonariusza o fałszowanie dokumentacji, odmowę wejścia do celi , za co zastosowano wobec skazanego środek przymusu bezpośredniego. Wskazano iż dba o ład i porządek, z pozostałymi współosadzonymi przeważnie układa relacje w sposób spokojny i bezkonfliktowy.

Podsumowując przedmiotową opinię wskazano, iż „prognoza kształtuje się jednak negatywnie ze względu na doprowadzenie do odbycia kary przez Policję, uzależnienie od środków odurzających, brak zapewnionej pracy po opuszczeniu jednostki penitencjarnej oraz fakt wprowadzenia do wykonania kary uprzednio zawieszanej (...)”

(treść opinii penitencjarnej na potrzeby sprawy XI K. 747/12/wz - kopia opinii k. 324).

Postanowieniem wydanym w dniu 17 kwietnia 2012 roku w sprawie o sygn. akt XI Kow 747/12/wz Sąd Okręgowy w Warszawie, XI Wydział Penitencjarny i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych na podstawie art. 77 § 1 k.k., 78 § 1 k.k., art. 161 § 1 k.k.w. odmówił skazanemu D. P. warunkowego zwolnienia z odbycia reszty zasadniczej kary pozbawienia wolności. W uzasadnieniu postanowienia wskazano, iż w ocenie Sądu orzekającego w sprawie skazany nie spełnia przesłanej z art. 77 § 1 k.k. m.in. z uwagi na doprowadzenie skazanego do odbycia kary przez Policję, przeciętne zachowanie skazanego podczas pobytu w izolacji oraz wielokrotne karanie skazanego dyscyplinarnie, uzależnienie od środków odurzających , nieuiszczenie kary grzywny wskutek czego zarządzono wykonanie kolejnej kary pozbawienia wolności

(postanowienie – k. 250 - 252)

Postanowieniem wydanym w dniu 12 czerwca 2012 roku, w sprawie o sygn. akt II AKzW 705/12 Sąd Apelacyjny w Warszawie II wydział Karny po rozpoznaniu zażalenia wniesionego przez skazanego na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 17 kwietnia 2012 r. w przedmiocie odmowy udzielenia warunkowego przedterminowego zwolnienia na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie.

W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny wskazał, że Sąd I instancji rozważył należycie wszelkie przesłanki wymienione w dyspozycji art. 77 § 1 k.k. i na ich podstawie wysnuł trafny wniosek, że skazany D. P. nie zasługuje na dobrodziejstwo warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary. Wskazał, że jako okoliczność przemawiającą przeciwko uwzględnieniu wniosku należy traktować wielokrotną karalność skazanego, która wskazuje, iż prezentuje on lekceważący stosunek do obowiązujących przepisów prawa, jak również nie korzystanie z najwyższych form nagród w postaci widzeń czy przepustek poza terenem jednostki penitencjarnej. Sąd powołał się również na fakt doprowadzenia go do odbycia kary, co wskazuje, iż nie respektuje on orzeczeń Sądów.

(postanowienie – k. 81 – 83)

W piśmie z dnia 28 stycznia 2013 roku nr (...)s)- (...) Centralny Zarząd Służby Więziennej Biuro (...) ds. Skarg Osób Pozbawionych Wolności w W. poinformował D. P., iż w wyniku analizy całości zgromadzonego materiału w trakcie czynności wyjaśniających materiału dowodowego, w tym jego akt osobowych cz. B, kierując się opinią Biura Penitencjarnego (...), stwierdzono, iż użyte w treści sporządzonego projektu oceny okresowej sformułowanie, dotyczące osoby D. P. cyt.: „...zdarzają mu się sytuacje, w których zachowuje się napastliwie...”, bez wskazania na konkretne zachowania świadczące o takiej postawie, było nieuzasadnione. Jak wskazano w piśmie, powyższe uchybienie nie zdyskwalifikowało jednak wartości tej oceny jako dokumentu.

(pismo – k. 74 – 75)

W późniejszym okresie D. P. składał wnioski o udzielenie przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności oraz wnioski o udzielenie warunkowego przedterminowego zwolnienia.

W dniu 2 października 2013 roku postanowieniem wydanym w sprawie o sygn. akt III Kow 1256/13/pr Sąd Okręgowy w Płocku III Wydział Penitencjarny i Nadzoru nad Wykonaniem Orzeczeń Karnych odmówił D. P. udzielenia przerwy. Powyższe orzeczenie zostało utrzymane w mocy postanowieniem z dnia 11 grudnia 2013 roku wydanym przez Sąd Apelacyjny w Łodzi II Wydział Karny (sygn. akt II AKzW 1166/13).

Postanowieniem z dnia 30 października 2013 r. Sąd Okręgowy w Płocku III Wydział Penitencjarny i Nadzoru nad Wykonaniem Orzeczeń Karnych odmówił D. P. udzielenia warunkowego przedterminowego zwolnienia, zaś Sąd Apelacyjny w Łodzi II Wydział Karny utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie (sygn. akt II AKzW 1338/13).

Podejmując decyzje Sądy kierowały się dotychczasową karalnością i wielością popełnianych przestępstw, a także okolicznościami popełnienia tych przestępstw (min. skazaniem powoda za usiłowanie zabójstwa funkcjonariusza publicznego), niewłaściwym zachowaniem przed osadzeniem w warunkach izolacji więziennej a także zmiennością zachowania podczas odbywania kary pozbawienia wolności, karania dyscyplinarnego oraz zachowania wulgarnego i aroganckiego w sytuacjach dla powoda niekorzystnych.

(postanowienia k 331-338, częściowo zeznania powoda k.255)

Następnie kolejno dnia 15 października 2014 roku postanowieniem wydanym w sprawie o sygn. akt III Kow 1916/14/pr Sąd Okręgowy w Elblągu III Wydział Penitencjarny i Nadzoru Nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych odmówił D. P. udzielenia przerwy w odbywaniu kary.

(postanowienie k. 339-341)

W trakcie pobytów powoda w jednostkach penitencjarnych wielokrotnie nagradzany ale i karany dyscyplinarnie – m.in. za odmowę wyjścia na zajęcia szkolne, za próbę wymuszenia dłuższej rozmowy telefonicznej przez głośnie,

wulgarnie okrzyki, za oskarżenie funkcjonariusza o to, że znajduje się pod wpływem alkoholu i specjalnie wygasza światło w celi, za odmowę wejścia do celi i zagrożenie popełnieniem samobójstwa przez powieszenie się, za wulgarnie i agresywne odnoszenie się do funkcjonariusza podczas wizytacji w celi, za wulgarność podczas rozmowy z funkcjonariuszem i brak reakcji na zwracanie mu uwagi, za uczestniczenie w szarpaninie ze współosadzonym, za zakłócanie porządku poprzez uderzanie w drzwi spacerniaka,

(wnioski o wymierzenie kary dyscyplinarnej akta osobopoznawcze część B, kopie opinii penitencjarnych k. 324-330, 106, częściowo zeznania powoda k. 255)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powoływanych wyżej dokumentów, nie kwestionowanych przez strony co do zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy a także częściowo na podstawie zeznań w charakterze strony powoda D. P., które znalazły odzwierciedlenie w dokumentacji złożonej przez pozwanego. Ponadto, Sąd oparł się na dokumentach w postaci powołanych powyżej wskazanych opinii penitencjarnych i wniosków o wymierzenie kary dyscyplinarnej, a także orzeczeniach wydanych w sprawach o udzielenie D. P. przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności i w przedmiocie przedterminowego warunkowego zwolnienia, zawartych w teczce osobowo poznawczej aktach osobowych części (...) dotyczących osoby D. P., które zostały szczegółowo wymienione.

Sąd pominął wniosek dowodowy złożony przez pełnomocnika reprezentującego powoda na rozprawie w dniu 18 stycznia 2016 roku o przeprowadzenie dowodu z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy I C 3206/13 z uwagi na brak należytego umocowania. Wskazać bowiem należy, iż pismem z dnia 2 grudnia 2015 r. (data nadania pisma – k. 312 -313) powód złożył oświadczenie o wypowiedzeniu pełnomocnictwa pełnomocnikowi. Na rozprawie w dniu 18 stycznia 2016 r. pełnomocnik oświadczył, iż został jednak umocowany ustnie przez powoda do działania w sprawie wyłącznie na czas niniejszej rozprawy w dniu 18 stycznia 2016 r. Z uwagi na powyższe Sąd postanowił w trybie art. 97 § 2 k.p.c. tymczasowo dopuścić do udziału w sprawie pełnomocnika, jednocześnie zobowiązując go do złożenia dokumentu pełnomocnictwa w terminie 5 dni pod rygorem pominięcia czynności. Pełnomocnik nie wykonał zaś powyższego zobowiązania w określonym mu terminie, co obligowało Sąd do pominięcia złożonych przez niego wniosków dowodowych i podjętych czynności.

Niezależnie od powyższego, w ocenie Sądu, wniosek o dopuszczenie dowodu z kart nr 74,77,78, 79, 97 – 100 akt postępowania I C 3206/13 był bez znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie albowiem wnioskowane dokumenty dotyczyły innych zdarzeń, z których to powód wywodził inne roszczenie w stosunku do Skarbu Państwa – Dyrektora Aresztu Śledczego W. – M., i które to okoliczności były irrelewantne dla niniejszej sprawy a były rozpoznawane w sprawie I C 3206/13.

Sąd nie uwzględnił wniosku powoda, który złożył w piśmie z dnia 8 stycznia 2016 roku, o doprowadzenie powoda na rozprawę w dniu 18 stycznia 2016 roku. Powód we wniosku wyraził również chęć zapoznania się z materiałem dowodowym w postaci akt osobowych powoda teczki osobowo-poznawczej części (...) i złożenia ewentualnych oświadczeń co do treści dokumentów w nich zawartych.

Podkreślenia jednak wymaga, że zgodnie z treścią art. 102 ust. 9 kkw skazany ma prawo do zapoznawania się **jedynie z opiniami sporządzonymi przez administrację zakładu karnego, stanowiącymi podstawę podejmowanych wobec niego decyzji**. Oznacza to, że skazany nie może zapoznać się z całą dokumentacją zgromadzoną w jakiego aktach osobowych lecz wyłącznie z treścią wymienionych we wskazanym przepisie opinii, co ma umożliwić skazanemu przygotowanie się do obrony na przykład w toku postępowania sądowego zainicjowanego wnioskiem o udzielenie warunkowego, przedterminowego zwolnienia z odbywania reszty kary. Takie opinie, przywołane w stanie faktycznym w niniejszej sprawie - były powodowi znane, co potwierdził zresztą w pozwie i w swoich zeznaniach. Zauważyć należy, iż w odnośnie tych opinii powód składał następnie skargi do Centralnego Zarządu Służby Więziennej a odpowiedzi na skargi zostały przez niego dołączone do akt sprawy. Z tych względów, wniosek powoda o udostępnienie mu akt osobowych w całości Sąd oddalił. Biorąc zaś pod uwagę fakt, iż powód został szczegółowo i wyczerpująco przesłuchany w charakterze strony na rozprawie w dniu 27 lipca 2015 roku, Sąd uznał za zbędne doprowadzanie go na termin rozprawy poprzedzający wydanie orzeczenia.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu w całości.

Na wstępie wskazać należy, iż w niniejszej sprawie powództwo było rozpatrywane **tylko w zakresie roszczeń powoda związanych z naruszeniem jego dóbr osobistych w czasie pobytu w Areszcie Śledczym W. M.**, w związku ze sporządzeniem przez administrację aresztu opinii penitencjarnych. Roszczenie powoda dotyczące działań funkcjonariuszy Zakładu Karnego we W. zostało bowiem przekazane do rozpoznania Sądowi Rejonowemu we Włocławku jako właściwemu miejscowo i rzeczowo.

Powód dochodził w niniejszej sprawie zasądzenia kwoty 6.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie jego dóbr osobistych w postaci godności i dobrego imienia podczas pobytu w Areszcie Śledczym W. – M.. Powód upatrywał naruszenia w treści sporządzonych opinii penitencjarnych.

Powód opierał więc wywodzone roszczenia na dyspozycji art. 23 k.c. i art. 24 k.c. oraz art. 448 k.c.

Zgodnie z przywołanym art. 23 k.c., dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. W świetle powołanego przepisu katalog dóbr osobistych ma charakter otwarty. Nie budzi zatem wątpliwości, że oprócz wymienionych w art. 23 k.c. dóbr, ochronie podlega także godność i dobre imię. Warto w tym miejscu także podkreślić, że ochrona godności i sfery życia prywatnego została wprost przewidziana wśród przepisów o wolnościach, prawach i obowiązkach człowieka zawartych w Konstytucji RP. Stosownie bowiem do treści art. 30 Konstytucji, przyrodzona i niezbywalna godność człowieka jest nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych. Natomiast według art. 24 § 1 k.c., ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny, co z kolei reguluje treść art. 448 k.c.

Wskazać w tym miejscu należy, iż przesłankami udzielenia ochrony dóbr osobistych przewidzianej w art. 24 k.c., są:

istnienie dobra osobistego,

zagrożenie lub naruszenie tego dobra oraz

bezprawność tego zagrożenia lub naruszenia. Przy czym wszystkie powyższe przesłanki muszą zaistnieć łącznie, zaś ciężar dowodzenia rozłożony jest w ten sposób, że pierwsze dwie przesłanki odpowiedzialności udowodnić musi powód dochodzący ochrony, natomiast na pozwanym spoczywać będzie ciężar udowodnienia, że naruszenie dóbr osobistych nie było bezprawne (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2008 r., I CSK 319/07, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2007 r., V CSK 431/06).

Dodatkowo należy podkreślić, iż zasądzenie zadośćuczynienia ma charakter fakultatywny i od oceny sądu opartej na analizie okoliczności konkretnej sprawy zależy przyznanie pokrzywdzonemu ochrony w tej formie (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 11 stycznia 2007 roku, I ACa 833/06).

W orzecnictwie sądów powszechnych wskazuje się, że wszelkich rozważań o naruszeniu lub stanie zagrożenia dóbr osobistych dokonywać należy pod kątem skutków, jakie wywołuje ono w świecie zewnętrznym. **Ocena, czy nastąpiło naruszenie dobra osobistego, nie może być dokonana według miary indywidualnej wrażliwości osoby, która czuje się dotknięta zachowaniem innej osoby, ale musi być dokonana przy stosowaniu kryteriów obiektywnych** (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 28 sierpnia 1996 r., I ACr

341/96, OSP 2/97, poz. 42). Zawsze liczy się więc społeczny odbiór danego zachowania, oceniany według kryteriów właściwych dla ludzi rozsądnych i uczciwych (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 7 kwietnia 2015 r., I ACa 1443/14).

Podobne stanowisko wyraził Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 19 października 2005 r. (I ACa 353/05, LEX nr 175202), w którym stwierdził, iż kwestia zagrożenia lub naruszenia dóbr osobistych powinna być ujmowana w płaszczyźnie faktycznej i prowadzić do ustalenia, czy dane zachowanie, biorąc pod uwagę przeciętne reakcje ludzkie, mogło obiektywnie stać się podstawą do negatywnych odczuć po stronie pokrzywdzonego. Oznacza to, że przy ocenie, czy doszło do naruszenia dobra osobistego, nie mają decydującego znaczenia subiektywne odczucia osoby, jej indywidualne wartości uczuć i stan psychiczny, ale ważne jest to, jaką reakcję wywołuje naruszenie w społeczeństwie. Należy więc przyjmować koncepcję obiektywną naruszenia dobra osobistego w kontekście całokształtu okoliczności sprawy.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy trzeba wskazać, iż powód dochodzący w niniejszym postępowaniu zadośćuczynienia za krzywdy, jakich doznał, wskutek naruszenia jego dóbr osobistych wskazywał przede wszystkim, iż w opinii penitencjarnej zawarto informację, że do odbycia kary pozbawienia wolności powód nie stawiał się, tylko został doprowadzony przez Policję. W ocenie powoda to stwierdzenie miało wpływ na treść orzeczenia o jego warunkowym zwolnieniu – stanowiło ono bowiem przesłankę negatywną w tej kwestii.

W ocenie Sądu, nie ulega wątpliwości, że w przedmiotowej opinii doszło do pomyłki odnośnie tej okoliczności – co nawet na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku przyznał pełnomocnik strony pozwanej. W treści opinii penitencjarnej zawarto bowiem stwierdzenie, że powód został doprowadzony do jednostki penitencjarnej – Zakładu Karnego w P. w celu odbycia kary podczas gdy w rzeczywistości został od doprowadzony do tej jednostki w dniu 21 sierpnia 2006 roku jako tymczasowo aresztowany. Kara pozbawienia wolności została wprowadzona powodowi do wykonania dopiero w dniu 30 października 2006 roku.

Zdaniem Sądu, w powyższej sytuacji nie można jednak mówić o naruszeniu dóbr osobistych w postaci godności i dobrego imienia powoda, przy przyjęciu koncepcji obiektywnej naruszenia dobra osobistego.

W tym miejscu zaznaczyć trzeba, że godność człowieka konkretyzuje się w poczuciu własnej wartości i oczekiwaniu szacunku ze strony innych ludzi, a miernikiem oceny, czy doszło do naruszenia godności jest przede wszystkim stanowisko tzw. opinii publicznej, będącej wyrazem poglądów powszechnie przyjętych i akceptowanych przez społeczeństwo w danym czasie i miejscu, zaś wzorców, które powinny stanowić docelowy punkt odniesienia dokonywanej oceny, dostarczają zapatrywania rozsądnie i uczciwie myślących ludzi (vide: uzasadnienia wyroków Sądu Najwyższego: z dnia 25 kwietnia 1989 r. I CR 143/89 Lex nr 5282, z dnia 7 listopada 2000 r. I CKN 1149/98 Lex nr 50831, z dnia 4 kwietnia 2001 r. III CKN 323/00 Lex nr 365051). Kryteria obiektywne zyskują na znaczeniu szczególnie przy naruszeniu dobra osobistego w postaci dobrego imienia, które dotyczy sfery zewnętrznej człowieka i jego odbioru przez otoczenie, społeczeństwo.

W ocenie Sądu, biorąc pod uwagę zachowanie powoda, jego dotychczasowy tryb życia, wielokrotną karalność i popełnianie przestępstw trudno uznać, aby takie stwierdzenie powodowało u D. P. jakiegokolwiek negatywne odczucia, nie mówiąc już o poczuciu naruszenia godności i własnej wartości. Powód pomimo orzekania początkowo kar pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania na okres próby nie wykazywał chęci zmiany swojego postępowania i w dalszym ciągu naruszał porządek prawny, co skutkowało kolejnymi skazaniami. Nie uiszczał zasadzonej kary grzywny, co w konsekwencji doprowadziło do zarządzenia wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności. W warunkach izolacji więziennej powód przebywa prawie od 10 lat. Podkreślenia wymaga, że przestępstwo, w związku z którym został tymczasowo aresztowany i doprowadzony w dniu 21 sierpnia 2006 roku do Zakładu Karnego w P. dotyczyło usiłowania zabójstwa, a ostatecznie za przestępstwo to powód został skazany na 6 lat pozbawienia wolności. W ocenie Sądu, okoliczności te świadczą o tym, iż w rzeczywistości dla powoda, dla poczucia jego własnej wartości i godności oraz dobrego imienia nie miał żadnego znaczenia fakt zaistnienia przedmiotowej pomyłki w opinii penitencjarnej. Również obiektywnie rzecz biorąc fakt ten nie miałby znaczenia dla każdej innej osoby i dla tzw.

opinii publicznej. Zeznania powoda w tym zakresie, opisujące rzekomą krzywdę doznaną wskutek tego zdarzenia są niewiarygodne i w ocenie Sądu, zostały w pełni wykreowane na potrzeby niniejszego postępowania, natomiast niniejsze powództwo zostało wywiedzione jedynie z uwagi na przekonanie powoda odnośnie wpływu tej informacji na decyzję Sądu w zakresie odmowy udzielenia mu warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary zasadniczej pozbawienia wolności, co związku z naruszeniem jego dóbr osobistych nie ma. Biorąc jednak pod uwagę całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w ocenie Sądu, nie ulega żadnym wątpliwości, że powyższa pomyłka w istocie nie miała wpływu na rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego w Warszawie, a następnie Sądu Apelacyjnego w Warszawie. W obydwu przedstawionych przez powoda postanowieniach Sądów – dokonując oceny zasadności wniosku skazanego Sąd brał pod uwagę wszelkie przesłanki wymienione w dyspozycji art. 77 § 1 k.k a nie tylko fakt doprowadzenia powoda do odbycia kary pozbawienia wolności. Fakt ponownego popełnienia przestępstwa, w związku z którym powód został tymczasowo aresztowany w dniu 21 sierpnia 2006 roku również dobitnie świadczy o stosunku powoda do porządku prawnego i respektowaniu jego reguł. O okoliczności, że powyższa pomyłka nie stanowiła choćby istotnej przesłanki odmowy Sądu świadczy przede wszystkim fakt, że w okresach późniejszych powód dwukrotnie wnioskował o udzielenie przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności i raz o udzielenie warunkowego przedterminowego zwolnienia, zaś kolejne Sądy – na podstawie kolejnych ocen penitencjarnych – które nie zawierały powyższej pomyłki, dokonując także oceny zachowania powoda – odmawiały powodowi udzielenia wnioskowanej przerwy oraz udzielenia warunkowego przedterminowego zwolnienia argumentując to innymi okolicznościami niż doprowadzenie do odbycia kary pozbawienia wolności.

Odnosząc się zaś do drugiej podnoszonej przez powoda okoliczności mającej stanowić naruszenie jego dóbr osobistych a mianowicie użycia w treści sporządzonego projektu oceny okresowej sformułowania dotyczącego osoby powoda cyt. „Zdarzają mu się sytuacje, w których zachowuje się napastliwie (...)” Sąd również nie dopatrywał się naruszenia dóbr osobistych a przede wszystkim bezprawności w działaniu funkcjonariuszy służby więziennej. W pierwszym rzędzie podkreślenia wymaga, iż w powoływanym przez powoda piśmie Centralny Zarząd Służby Więziennej uznał jedynie, iż zawarcie powyższego sformułowania bez skonkretyzowania zachowań świadczących o takiej postawie było nie uzasadnione. Powyższe nie oznacza, że sformułowanie to, odnoszące się do zachowania powoda, nie jest prawdziwe. Jak wynika bowiem z innych opinii penitencjarnych oraz wniosków o ukaranie karami dyscyplinarnymi, w opiniach tych wskazywane były konkretne zachowania powoda świadczące o jego agresywności w tym w stosunku do funkcjonariuszy służby więziennej. Zachowania te dotyczyły wulgarnego i agresywnego zachowania w stosunku do funkcjonariuszy, odmowy wejścia bądź wyjścia z celi, zagrożenia popełnieniem samobójstwa, szarpania się ze współosadzonym. Zważywszy dodatkowo na okoliczności popełnienia przez powoda przestępstwa usiłowania zabójstwa, które polegało na ugodzeniu nożem funkcjonariusza policji czy udziału w rozboju w ocenie Sądu, uznać należy, że brak jest podstaw do upatrywania w użyciu powyższego sformułowania naruszenia godności i dobrego imienia powoda, który swoim zachowaniem wykazuje, iż postawa agresywna nie jest mu obca.

Wszystkie powyższej wskazane okoliczności przekonały Sąd, że brak jest podstaw do uwzględnienia powództwa i dlatego Sąd orzekł jak w punkcie I wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie przepisu art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 1 pkt. 25 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2002 r. Nr 163, poz. 1349 z późn. zm.) zasądając od powoda na rzecz pozwanego kwotę 120 złotych wynagrodzenia pełnomocnika. Podkreślenia wymaga, że stosownie do art. 108 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. jedn. Dz.U. z 2014 r 1025 zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia od obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi, zatem pomimo tego, iż powód był zwolniony od kosztów sądowych w całości, stosownie do treści art. 98 k.p.c. winien zwrócić stronie przeciwnej poniesione przez nią koszty.

Mając powyższe na uwadze należało orzec jak w sentencji wydanego orzeczenia.